

Apotekersamlingen

af Anders Kramer Moltke

Apotekersamlingen

af Anders Kramer Moltke

I november 2005 åbnede Apotekersamlingen i Jens Bangs Stenhus efter en gennemgribende renovering, der havde stået på i mere end 3 år. Det gamle uiso-lerede pak- og lagerloft havde indtil da stort set været et lukket land for offentligheden. Med den nye indretning og bedre sikring af genstandene er der nu åbnet for en organiseret fremvisning af Apotekerloftets store samling af inventar, værktøj, udstyr og ingredienser til medicinframstilling.

Skuffesektion i bemalet fyrretræ fra omkring år 1730

Grundlaget for den store samling finder man hos en af de tidligere apotekere, S.C. Strøyberg. Han var meget interesseret i at samle og bevare de gamle og udrangerede ting fra Svaneapoteket, der holder til i stueetagen i Jens Bangs Stenhus. Det er en fond, der ejer Stenhuset og udover at vedligeholde huset, er fonden forpligtet til at bevare Apotekersamlingen og gøre den tilgængelig. Den bevaringsansvarlige for samlingen er i dag Per Hadsund, Nordjyllands Historiske Museum.

Tværfaglig opgave med rensning af messingvægt og overfladerensning af shellak-poleret mahogni

Det er en imponerende samling, der for alvor kommer til sin ret i de nyrenoverede lokaler. Loftet er delt op i lokaler med tidstypiske interiører. Et interiør stammer fra tiden omkring 1730 og består af grovere bemalede fyrretræsmøbler med sortmalede skuffer med hvid skrift og indrammet af røde profillister. Specielt skufferne med påmalede kors vækker interesse, men bag de mange latinske og dramatiske navne gemmer der sig også ganske almindelige dagligvarer.

Et andet interiør viser, hvordan Svaneapoteket tog sig ud omkring 1840. På dette tidspunkt fik man nyt inventar fremstillet af blankpoleret mahogni og ege-træ med finerede søjler og udskæringer i empirestil.

Et andet lokale er indrettet som laboratorium, hvor mange af værktøjerne til medicinframstillingen ud-stilles, og øverst oppe under taget er der en udstilling af de gamle, originale sandstensdekorationer fra Jens Bangs Stenhus, der hidtil har været deponeret i kælderen efter flere gennemgribende renoveringer af ejendommen i sidste århundrede.

Konserveringsværkstedets afdelinger har alle været involveret i den nye udstilling. Der har været op-gaver i mange forskellige materialer og af meget forskellig karakter. I første omgang var det et stort projekt at registrere og nedpakke alle genstande for derefter at flytte dem til midlertidig opbevaring på konserveringsværkstedet.

To møbler der har været skåret over for at tilpasse dem det tidligere apotekerloft. De afskårne dele var til alt held blevet gemt, således at de kunne genmonteres i forbindelse med restaureringen

Karsten Andersen i færd med montering af retorte

På møbelværkstedet har vi gennemgået en større mængde møbler og inventar. Som følge af møbler-nes historie, hvor de flere gange har været flyttet rundt på det gamle loft, har man skullet passe dem ind forskellige steder i de lavloftede rum. Det har betydet, at der hårdhændet er skåret af højde, hvor der var en bjælke, skåret af i bredden på et empire-skab, hvor der var en dør, eller savet af soklen på et skuffedarium med en gammel, sløv sav. Der er mange eksempler på praktisk vandalisme, som alli-gevel har betydet, at man i dag stadig er i besiddelse af et samlet, flot inventar på apotekerloftet.

Den gældende praksis med at gemme stort set alt har til alt held også gjort sig gældende med de afskårne dele fra møblerne. I de samme kasser fandt vi desuden en stor mængde profillister, rosetter, udskårne kogler, mm. Ved hjælp af stort detektiv-arbejde og en del tilpasningsarbejde lykkedes det at få et samlet billede af møblementet.

Eksempel på farvetrappe der viser farvelag gennem forskellige perioder

Montering af forskellige glasredskaber i ophæng af rustfrit stål

På de bemalede møbler er der udført farvetrætter. Farvetrætterne har sammen med de skriftlige oplysninger kunnet kaste nyt lys over møblernes oprindelige og senere placeringer i interiøret.

Under det store rensearbejde der nye oplysninger op vedrørende møblernes alder og herkomst. Det er især på skuffebundes bagside, at man kan finde oplysningerne, og i flere tilfælde har det kunnet give et bidrag til apotekets samlede historie.

Flere steder på skuffebunde, i skuffehuller, på bagsiden af reoler m.m. blev der fundet inskriptioner med årstal, navne o.a., som har været med til at placere møblerne kronologisk i samlingen

Som tidligere nævnt har det været en opgave for alle konserveringsværkstedets fagområder. Genstandene har spredt sig over materialer som papir, tekstil, glas, div. metaller, porcelæn, læder og træ. Konserveringsværkstedet bidrog desuden med monteringen af de mange genstande i udstillingen.

